

VÝCHOVA K MANŽELSTVU A RODIČOVSTVU

KONCEPCIA PRÁCE V ŠKOLSKOM ROKU 2014/2015

Kľúčové postavenie na realizáciu VMR v primárnom vzdelávaní má ETV, prvouka, prírodoveda a čítanie.

Ťažisko vyučovania VMR v sekundárnom vzdelávaní je na hodinách ETV, NAV, BIO, OBN, LIV, TŠV a TRH.

Pri vhodných témach sa VMR realizuje aj v ostatných predmetoch 1. – 9. roč. ZŠ. Úlohou vyučujúcich je zakomponovať uvedenú výchovu do tematických plánov jednotlivých predmetov.

Triedni učitelia na RZ informujú rodičov o cieľoch a zameraní VMR, čím sa dodržiava základný princíp spolupráce rodiny a školy.

ZAČLENENIE VMR DO VÝCHOVNO-VZDELÁVACIEHO PROCESU

1. PRÍRODOVEDA 1. a 4. ROČNÍK BIOLÓGIA

- Úloha rodiny v spoločnosti, rodičovská láska, jej význam v živote dieťaťa a úcta k rodičom
- Informácie o zmenách, ktoré sprevádzajú obdobie dospievania, pochopenie biologických zákonitostí a individuálnych rozdielov
- Vedomosti o stavbe ľudského tela – chápať základné súvislosti a vzťahy v prejavoch života a vzťahov ako súčasti celku
- Vedomosti o fyziologických zmenách v období puberty
- Prehľad o pohlavných chorobách, ich dôsledkoch a prevencia
- Dôležitosť prevencie HIV/AIDS
- Význam prírody pre zdravý životný štýl rodiny
- Vplyv genetiky na vývoj jedinca – princíp prenosu dedičných informácií (genetická výchova jedinca)

2. ETICKÁ VÝCHOVA

- Dať žiakom ucelený etický systém, správne postoje, názory a presvedčenie, aby vedeli správne hodnotiť vzťahy medzi pohlaviami, vzťahy v manželstve a v rodine
- Viesť žiakov k pochopeniu lásky ako základnej zložky sexuality
- Vysvetliť význam citov pre zdravý psychosexuálny rozvoj dievčat a chlapcov
- Pomáhať žiakom v procese sebauvedomovania a sebaúcty
- Rozvíjať poznanie a pozitívny vzťah k druhým
- Naučiť žiakov potrebným sociálnym zručnostiam, tolerancii, empatii, asertívnemu správaniu

3. NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

- Formovať morálne a duchovne orientovanú zrelú osobnosť v súlade s Božími prikázaniami

- Hovoriť o láske, partnerstve a rodičovstve v kresťanskom duchu
- Výchova k mravným medziľudským vzťahom a k mravnému správaniu sa v oblasti sexuality
- Výchova k pohlavnej zdržanlivosti, úcte k žene, matke, dieťaťu, k rodičom

4. OBČIANSKA NÁUKA

- Oboznámiť sa s právnymi normami týkajúcimi sa VMR
- Oboznámiť sa s medzinárodnými konvenciami o právach dieťaťa a s Deklaráciou práv dieťaťa
- Význam rodiny pre optimálny telesný a duševný vývin dieťaťa

5. TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

- Formovať pozitívny prístup k sebe, svojmu telu a vzhľadu
- Upevňovať u žiakov žiaduce zdravotné a hygienické návyky
- Vytvárať kladný vzťah k telesným cvičeniam ako k súčasť zdravého spôsobu života

6. SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA, ANGLICKÝ A NEMECKÝ JAZYK

- V rámci tematicky blízkych hodín realizovať diskusie o problémoch VMR

HLAVNÉ ÚLOHY VMR V ŠKOLSKOM ROKU 2014/2015

- Beseda s psychológom školy v oblasti VMR
- Realizácia výchovno-vzdelávacieho programu ČAS PREMIEN
- Aktivity s psychologičkami z CPPPaP
- Sústreďovanie pomôcok a metodického materiálu
- Projekt CESTA k emocionálnej zrelosti
- Beseda s lekárom o dospievaní chlapcov

Obsah VMR na primárnom stupni tvoria témy:

1. Výchova v rodine
2. Zásady zdravého života
3. Negatívne dôsledky fajčenia, alkoholu a ďalších drog na zdravie a správanie človeka
4. Rovnoprávnosť pohlaví
5. Vznik a vývoj ľudského jedinca
6. Zmeny v organizme dieťaťa

PLÁN VMR PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE ZŠ V ŠKOLSKOM ROKU 2013/2014

OKTÓBER: - Mesiac úcty k starším, rodičom a dospelým

- vhodnými článkami pôsobiť na žiakov, aby pomáhali starším nielen vo svojej rodine, ale aj na verejnosti
- Zaktualizovanie nástenkami a rozprávkami

NOVEMBER: - Využívať aktuálnosť mesiaca

- Negatívny vplyv škodlivých látok, fajčenia a ich vplyv na zdravie človeka

- Dôvera v rodine

DECEMBER: - Pôsobiť na citovú výchovu s blížiacimi sa vianočnými sviatkami, hovoriť o sv. rodine, rodinnom spolužití (besiedky, kult. program)

JANUÁR: 1. roč.: Rodičia a deti, Moji príbuzní
2. roč.: Starostlivosť o zdravie
3. roč.: Naše telo, čo riadi naše telo
4.roč.: Rozmnožovanie, starostlivosť o zdravie

MAREC: - Mesiac knihy
- využívať hodiny čítania a v článkoch vyzdvihovať význam rodiny

APRÍL: - využiť aktuálnosť mesiaca
- Svetový deň zdravia (rozprávame o zdraví)
- Sviatosť manželstva

MÁJ: - Deň matiek – matka nositeľka života, vzťah matky a dieťaťa
- kultúrny program pre mamičky

JÚN: - príprava na prázdniny, varovať deti pred nebezpečenstvom (nesadať s neznámymi ľuďmi do auta)

Obsah VMR – sekundárne vzdelávanie:

1. Priateľstvo
2. Kultivované dospievanie
3. Anatómia a fyziológia rozmnožovacích ústrojov
4. Zodpovedný prístup k sexualite
5. Negatívny vplyv drogových závislostí na sexuálne a reprodukčné zdravie človeka
6. Zásady bezpečného správania

PLÁN VMR PRE SEK. VZDELÁVANIE ZŠ V ŠKOLSKOM ROKU 2013/2014

SEPTEMBER: 5. roč.: OBN - Poslanie a funkcie rodiny, vzťahy v rodine, úlohy členov rodiny, normy a pravidlá, práva a povinnosti rodičov a detí

7. roč.: BIO - Človek ako súčasť živej prírody

ETV - Závislosť od rodičov verus osamostatnenie

8. roč.: NAV - Ľudská dôstojnosť

9. roč.: ETV - Prehlbenie povedomia vlastnej dôstojnosti a hodnoty ľudskej bytosti

NAV - Čo so mnou – objaviť seba ako neopakovateľnú bytosť

OKTÓBER: Využiť aktuálnosť mesiaca: „Október, mesiac úcty k starším“ (TRH – všetky ročníky)

5. roč.: OBN - História rodiny – zvyky, tradície, rodokmeň
Komunikácia v rodine (verbálna, neverbálna)

Problémy rodinného života a ich riešenie, krízy v rodine, záťažové situácie

6. roč.: ETV - Veľkosť a dôstojnosť ľudskej osoby, zdravé sebavedomie

7. roč.: BIO - Správne držanie tela, význam pre krásu človeka
ETV - Partnerské vzťahy. Ja – ako budúci rodič

9. roč.: ETV - Prehľad komunikčných schopností

NOVEMBER: Využiť aktuálnosť mesiaca: „Deň bez fajčenia“

Nebezpečenstvo drog na reprodukciu a nákazy HIV – TRH

5. roč.: ETV - Poznanie a pozitívne hodnotenie seba

OBN - Zdravý spôsob života v rodine

Hodnoty v rodine

Širšia rodina – medziľudské vzťahy

8. roč.: ETV - Základy duševnej hygieny, problémy lekárskej etiky (eutanázia, génová manipulácia)

NAV - Zodpovednosť za seba a za iných, Sebaovládanie

9. roč.: ETV - Zdravý životný štýl

DECEMBER: Aktuálnosť mesiaca: „Svetový deň boja proti AIDS“

Zdravý spôsob života. Vysvetliť žiakom význam plánovaného rodičovstva pre telesný a duševný vývin dieťaťa, zásady rodinnej výchovy, práva a povinnosti rodičov a detí – TRH

5. roč.: OBN - Život vo viacgeneračnej rodine

Práva dieťaťa, Zákon o rodine

8. roč.: ETV - Etické aspekty manželstva, rodiny a sexuálneho života
Priateľstvo, zamilovanosť, láska.

Plánované rodičovstvo, interrupcia a jej následky

NAV - Úcta k ľuďom, úcta k životu, úcta k pohlaviu

9. roč.: BIO - Význam chromozómov v jadre bunky

JANUÁR: Na triednických hodinách oceniť vlastnosti spolužiakov. Učiť žiakov odolávať negatívnym vplyvom rovesníckych skupín, učiť ich ochrane pred sexuálnym zneužitím.

5. roč.: ETV - Poznanie a pozitívne hodnotenie druhých

7. roč.: OBN - Tolerancia medzi ľuďmi. Čo je rovnosť a čo odlišnosť.

ETV - Hlbšie poznávanie vlastnej rodiny

8. roč.: ETV - Sebaovládanie ako podmienka zdravého sexuál. života

9. roč.: ETV - Kultivované správanie sa v oblasti sexuality.

Náklonnosť medzi chlapcom a dievčaťom

BIO - Rozmnožovanie a život. Funkcie organizmu, vývin jedinca, pohlavné choroby.

OBV - Ako hospodárime v rodine a v štáte, rodinný rozpočet

NAV - Otázky nástrobných – životný štýl, choroby sveta (horory, porno,...)

FEBRUÁR:

7. roč.: ETV - Etické aspekty rodiny: Hlbšie poznanie vlastnej rodiny, dobré vzťahy k rodičom a súrodencom, práva a povinnosti v rodine

8. roč.: ETV - Priateľstvo, zamilovanosť, manželstvo. Plánované

rodičovstvo, antikoncepcia.

- 9.roč.: NAV - Trojuholník smrti (o závislostiach), Sex a láska
BIO - Význam dedičnosti a premenlivosti pre život. Genetická výchova jedinca

MAREC:

6. roč.: ETV - Pozitívne vzory správania
7. roč.: ETV - Rozvíjanie sexuálnej identity. Priateľstvo, láska, manželstvo, rodičovstvo. Utváranie predstáv o budúcom partnerovi
BIO - Hormóny a hormonálne poruchy
9. roč.: NAV - Láska, ach láska. Láska, čo s ňou.
Druhá etapa: budovanie vzťahov

APRÍL: Využiť aktuálnosť mesiaca „ Svetový deň zdravia“

5. roč.: NAV - Rodina, v ktorej žijem
7. roč.: ETV - Riziko predčasného sexuálneho života. Emocionálne a osobnostné predpoklady harmonického sexuálneho života. Zázrak života – počatie, prenatálny život.
NAV - Definícia lásky
BIO - Duševná pohoda, stres
9. roč.: NAV - Výchova k láske a čistote

MÁJ: Aktuálnosť mesiaca „ Deň matiek“ – úloha a význam matky pre rodinu – TRH, LV

5. roč.: NAV - Rodina, v ktorej žijem, Priateľstvo
Dialóg cez službu – som chlapec, som dievča – slúžim rodine. Modlím sa za najbližších
6. roč.: ETV - Prosociálne správanie
NAV - Zázrak život. Stávam sa mužom, stávam sa ženou.
7. roč.: BIO - Rozmnožovanie a vývin jedinca. Rast jedinca.
Obdobia v živote človeka. Pohlavné choroby a ich prevencia.
ETV - Predčasný sexuálny styk, príčiny, dôsledky.
Pohlavné choroby – následky, AIDS
NAV - Psychosex. rozdiely medzi chlapcom a dievčaťom
Byť sám sebou.
8. roč.: OBN - Rodina, rodinné právo
9. roč.: NAV - Cesta lásky. Vzťah medzi chlapcom a dievčaťom
ETV - Radosť a optimizmus – trvalé nastavenie ľudského života

JÚN: Na triednických hodinách hovoriť o blížiacich sa prázdninách, poukázať na nebezpečenstvo, ktoré môže deťom hroziť zo stretnutia s neznámymi ľuďmi. Vysvetľovať žiakom zásady bezpečného správania (nebezpečenstvo detskej pornografie, prejavy týrania, riešenie krízových situácií...)

5. roč.: NAV - Sebaovládanie
6. roč.: NAV - Poznávanie lásky. Etapy lásky
7. roč.: BIO- Zlozvyky a drogové závislosti a ich vplyv na reprodukciu Človeka. Zdravý životný štýl.
9. roč.: ETV - Pozitívny vzťah k životu a k ľuďom

VMR musí vychádzať z potrieb dospelujúceho dievčaťa a chlapca v závislosti na ich veku a v štádiách sexuálneho vývinu. Všetky informácie, ktoré učiteľ žiakom dáva musia zodpovedať súčasnej úrovni vedeckého poznania a musia byť primerané veku z hľadiska biologického, psychologického a sociálneho vývinu žiakov.